“Eenheid in verscheidenheid”,

Jan Peter Baikenende, CDA Congres, 14 februari 2004

Beste partijvrienden,

Het CDA organiseert binnenkort een bijeenkomst over het thema “de toekomst van de poiitieke partij”.Past de poiitieke partij nog in onze tijd van directe internet- democratie? Hebben poiitieke partijen nog wei voidoende draagvlak in de samenleving? Of dienen ze slechts als werving- en selectiebureau voor volksvertegenwoordigers?
Dames en heren,
Wanneer ik hier zo de zaal in kijk dan bent u het levende bewijs van het tegendeel. Veel mensen, en ook: veel discussie. Een levende politieke partij. Dat is iets om trots op te zijn.
Te meer omdat het zich steeds moeilijker laat combineren met onze mediademocratie, waarin incidenten worden uitvergroot en tegenstellingen worden opgeblazen. Een normale discussie wordt al snel verdeeldheid genoemd. En verdeeldheid vervolgens een conflict.

Het gaat echter om meer dan de beeldvorming. Het gaat en ging deze weken echt om de inhoud. Om wezenlijke politieke problemen. Om oprechte gevoelens in tweestrijd met politieke verantwoordelijkheden. Om betrokkenheid van mensen op elkaar. Maar ook om politici die eerlijk en duidelijk durven zijn. Die consequenties durven verbinden aan wat ze eerder hebben gezegd.

Wat dat betreft verschilt 2004 maar weinig van 1983. Dat klonk ook door in de oprechte woorden van de secretaris-generaal voor de vluchtelingen afgelopen week. Ruud Lubbers. In 1983 was er ook een open brief van CDA-prominenten. Was er ook zorg over het sociale karakter van het beleid.
Maar, is het CDA daar toen slechter van geworden? Ik geloof het niet. Het herstelbeleid was ook toen dringend nodig. Het CDA werd er uiteindelijk ook om gewaardeerd.
Is dat een garantie voor nu? Dat zeg ik niet. De tijden zijn zeker anders geworden.

Politieke ontwikkelingen zijn nog minder voorspelbaar. Maar die ervaring van toen biedt wel een andere zekerheid. Die van de eenheid in verscheidenheid. De grondslag die ons uiteindelijk altijd samenbindt. Ook hier vandaag.

Het CDA is de enige echte volkspartij. De grootste mix van mensen uit verschillen inkomensgroepen, provincies en beroepen. Mensen die midden in de samenleving staan. Die actief zijn in hun wijk, op de school van hun kinderen, in verenigingswerk of in hun kerk. Die dus zicht hebben op mensen die werkloos zijn geworden of alleen zijn komen te staan, die oud zijn of misschien wel chronisch ziek. Die dus ook zicht hebben op asielzoekers die niet nog in het asielzoekerscentrum zitten of anoniem in een grote stad. Asielzoekers, die het voorrecht hebben te midden van Nederlanders te wonen in een doorsnee wijk. Die om die reden ook, en dat is een daarmee ook een goed bewijs, snel en gemakkelijk zijn geïntegreerd in de Nederlandse samenleving.
Begrijpen wij die mensen niet wanneer ze zeggen 'wat is nu het probleem met dit gezin bij ons in de wijk? Ze wonen hier prima en zijn goed geïntegreerd.'Het is het klassieke probleem van een politicus. Het afwegen van de specifieke belangen tegen het algemeen belang.
Solidariteit in combinatie met rechtvaardigheid.

Is er naast de grote getallen ook nog zicht op het individuele geval? Dat is er wel degelijk. En met uw uitspraak van vandaag heeft u dat nog eens extra bekrachtigd.
Ik zeg het graag nog eens: er is geen sprake van een nieuw vreemdelingenbeleid. Wat wel nieuw is, is dat er een specifiek pardon is gekomen. - Iets waar we aanvankelijk in ons verkiezingsprogramma niet voor hadden gekozen. Ik heb het naar voren gebracht in de campagne voor de Statenverkiezingen en het is ook terecht gekomen in het Hoofdlijnenakkoord. Een consistente lijn. - Nieuw is ook het aantal mensen dat mag blijven op grond van de discretionaire bevoegdheid van de minister. Meer dan ooit te voren.
Echter, daarnaast wordt inderdaad wel het andere beleid uitgevoerd, waarvan wij als CDA altijd hebben gezegd dat er geen werk van werd gemaakt: het terugkeerbeleid. Dat lukt echter alleen wanneer we er met elkaar van overtuigd zijn dat ons land zorgvuldige

procedures kent. Dat rechters - vaak meer dan 1 keer - niet zonder reden tot een uitspraak zijn gekomen. Dat we er met elkaar van overtuigd zijn dat de kern van het asielbeleid de situatie in het land van herkomst is en niet de mate van ingeburgerd zijn. - Al was het maar omdat niet iedere vluchteling in Nederland het geluk gehad heeft van het wonen in een wijk die daar de basis voor bood.- U zult dat onderschrijven, want het is de enige manier om ook bij de instroom keuzes te kunnen maken. Toch is het niet altijd gemakkelijk.

De discussie heeft zich daarbij de afgelopen week toegespitst op mensen die hier langer dan vijf jaar zijn. Dat betreft 8000 van de 26.000 mensen die terug moeten keren. Van die groep vallen ruim 2000 onder het specifiek pardon omdat ze nog in hun eerste procedure zitten. De overigen - 6000- hebben dus al een uitspraak gehad. En achter dat aantal gaat een veelvoud aan mensen schuil die niet gebleven zijn, maar wel zijn vertrokken. Mensen uit dezelfde landen. In vergelijkbare situaties. Zij die eerder gevolg hebben gegeven aan de uitspraak van de rechter zijn - bij een ruimer pardon - dan slechter af dan zij die dat niet hebben gedaan.
Dat is de kern van de afweging tussen solidariteit en rechtvaardigheid.
Verdedigbaar, ook op basis van datgene wat we in het verleden hebben gezegd en beloofd. Maar niet gemakkelijk. Ik besef dat.

Dat gezegd zijnde, spreek ik wel de hoop uit dat we - ieder op onze eigen plek en met onze eigen verantwoordelijkheid - de eenheid in onze verscheidenheid kunnen vinden en uitdragen in datgene wat hier vandaag door het congres is uitgesproken.

Geen mensen op straat die terugwillen, maar echt niet kunnen.
Geen gezinnen scheiden.
En een finale afweging van schrijnende situaties voor dat terugkeer aan de orde is.
Rechtvaardig met oog voor mensen in de knel.

CDA-vrienden,
Eenheid in verscheidenheid moet ook leidend zijn in onze visie op Europa.
Europa is meer dan enkel economie. Europa moet een waardengemeenschap zijn. Dat

zal ook de kern zijn van ons voorzitterschap in de tweede helft van dit jaar. Een waarborg voor vrede en veiligheid in onze samenleving. Daar is het onze ouders allemaal om begonnen: geen oorlog meer in het Europa waarin onze kinderen opgroeien.
Europa dat een zekere toekomst biedt aan de jonge generatie. Welvaart, maar zeker ook welzijn.

Ik vind het vanuit die gedachte dan ook fantastisch dat wij een lijsttrekker voor Europa hebben die dat optimisme en die toekomstgerichtheid uitstraalt. Uiteindelijk is het vandaag toch zijn dag. Camiel van harte gefeliciteerd!

Het zijn van lijsttrekker is een bijzondere verantwoordelijkheid. Samenbinden, inspireren, doorpakken en aanspreken. Het wordt allemaal van je verwacht. Je hebt die kwaliteiten en zul ze ook hard nodig hebben. Je hebt te maken met veel mensen in het land die - laat ik het voorzichtig zeggen - wat minder enthousiast over Europa zijn dan jij. Je hebt in je campagne bovendien te maken met een tijd waarin je partij nationaal moeilijke maatregelen moet verdedigen.
Dat is dus geen makkelijke klus en verdient dan ook ons aller steun in de komende maanden.

Beste mensen.
Tot slot wil ik een probleempje bij u neerleggen. Ik weet nog dat ik zelf lijsttrekker werd. Hoe trots ik was op ons beknopte verkiezingsprogramma dat van onderaf - door u inbreng - was ontstaan.
Echter, het heeft ook een keerzijde.
We werken zo snel. Heel veel is al uitgevoerd of staat op stapel.

Neem het onderwerp veiligheid:
Meer investeren in politie en justitie: intensiveringen hebben geleid tot meer politie, meer cellen en meer rechters, zodat er een lik op stuk beleid mogelijk is en een aanpak van veelplegers.
De tijd tussen aanhouding en veroordeling naar beneden: OM mag meer zelf afdoen

(vorige week vrijdag)

Het verplicht DNA afstaan: ook geregeld

Meer op een cel: is zelfs al werkelijkheid geworden.

We maken ook een eind aan de automatische vervroegde invrijheidsstelling.

De identificatieplicht en de verhoging van strafmaxima: ligt bij de Kamer.

Zo maar wat willekeurige voorbeelden van zaken die we tijdens de oppositie op de agenda hebben gezet. In Kamer en kabinet zijn we hard aan het werk om die ideeën nu ook echt in de praktijk te brengen.

De agenda van ‘anders en beter’ wordt in deze periode werkelijkheid. Wij hoeven de ideeën van Pim Fortuyn niet te claimen. Wij hadden gelukkig onze eigen ideeën al....

Tal van dingen worden nu anders. En dat het beter wordt zal blijken.Ons karwei is nog maar net begonnen.

Ik dank u voor uw aandacht.